Rok II Warszawa, dnia 28 maja 1939 r. Nr. 22(6)

BIULETYN GOSPODARCZY

ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU POLAKÓW Z ZAGRANICY

Redakcja i administracja: Warszawa, ul. Mazowiecka 1. Tel 666-04 i 666-07. Konto PKO. 13414

ROLNICTWO

Wychodztwo we Francji czeka na rozkaz

Pierwsze telegraficzne wieści z Polski o jej stanowisku wywołały w ośrodkach wychodztwa polskiego za granicą równie wielki entuzjazm, jak i w Macierzy. Gdy następnie dotarło do Polaków na obczyźnie hasło „wzmocnijmy nasze siły zbrojne", podchwycone zostało z gotowością, której dowody nieraz notowaliśmy. A więc Polacy w Ameryce zebrali już około trzech milionów złotych, a we Francji wpłacili już około miliona franków.

We Francji nie ma kolonii, nie ma osiedla, skąd nie płynęłyby większe i mniejsze datki ze szczerego serca złożone. Dzień w dzień pisma polskie zapełnione są nazwiskami ofiarodawców. Znani i nieznani rodacy składają pieniądze, zapewniając o gotowości służenia Polsce w każdej potrzebie.

Jak już mówiliśmy, ambicją Polaków we Francji jest złożyć milion franków na FON. Można być pewnym, że zamiar ten będzie wkrótce zrealizowany, gdyż datki płyną wartką falą. Komitety towarzystw miejscowych, a nawet bardziej energiczne jednostki układają listy ofiarodawców, zbierają i wysyłają do ośrodków głównych, względnie wprost do Polski.

Porywające dowody ofiarności składają wszyscy. I górnicy ciężko pracujący pod ziemią, i osadnicy z odludnych ferm, i kupcy, i rzemieślnicy, nauczyciele i dziennikarze. Słowem wszyscy, wszystkie warstwy polskiej społeczności we Francji.

Kupcy i rzemieślnicy polscy uchwalili złożyć na FON sto tysięcy franków. Już teraz niewiele brakuje do tej sumy. Nauczycielstwo polskie, zebrane na zjeździe w Lens, wezwało wszystkich 130 członków o podwyższenie subskrybowanych na POP kwot do 100 zł. i przekazania obligacji na FON. Ponadto z kasy zarządu głównego wyasygnowano na ten cel 1000 frs. Wydawca pisma polskiego „Narodowiec" p. Kwiatkowski, w trzydziestolecie wydawnictwa złożył na POP 10.000 zł., oddając jednocześnie obligacje na fundusz dla kształcenia młodzieży wychodźczej.

Dziś na terenie Francji nie ma u Polaków chrztu, żadnej uroczystości narodowej, czy prywatnej, gdzieby nie pamiętano o FON.

Nawet najmłodsze dzieci z ochronek i szkółek polskich przynoszą swoje drobne, zaoszczędzone „sous'y", wysypują ze skarbonek i składają do rąk nauczycielstwa „dla Polski"!

Organizacje b. wojskowych, Zw. Strzelecki, towarzystwa kulturalno - oświatowe im. J. Piłsudskiego, organizacje kobiece, Federacja Robotników Polskich i wiele innych związków prześcigają się w ofiarności i stawiają wśród swoich członków, jako najwyższy cel doby obecnej — służbę dla Polski i zgłoszenie odpowiedniej ofiary na FON.

Niektóre organizacje wogóle postanawiają odsunąć wszelkie inne sprawy na plan dalszy, a cały swój wysiłek skupić na zacieśnieniu swoich szeregów i na zebraniu jaknajwiększej sumy pieniężnej na Obronę Narodową Polski.

„Polska i cały Naród Polski — mówi jedna z deklaracyj — zdaje sobie doskonale sprawę z istoty zamierzeń germańskich i wypełniając testament Chrobrych, Łokietków i Jagiełłów — nie dopuści, by polskie morze i polski Gdańsk miały kiedykolwiek popaść w obce ręce".

Imponująca manifestacja wychodztwa polskiego, jaka się odbyła w dniu 3 maja w konsulacie generalnym w Lille — stała się widocznym symbolem jedności Polaków we Francji w ich dążeniach i wiernym odzwierciadleniem ich uczuć.

Prezes Zw. Polaków p. Szymanowski, przemawiając w imieniu całej zorganizowanej emigracji polskiej we Francji, oświadczył, że Polacy we Francji gotowi są oddać Polsce swe życie i swe mienie, gdy Polska tego od nich zażąda. „Jako cząstka Narodu Polskiego, na ziemi sojuszniczej Francji, emigranci polscy chcą godnie reprezentować swoją ojczyznę, stawiając polską godność i polski honor na najwyższym miejscu. Czynem świadczą swoją gotowość służenia ukochanej Polsce. Ponadto, w chwili — mówił prezes — którą rząd polski uzna za stosowną, we Francji zostanie stworzony polski korpus o-

chotniczy, do któregoby zaciągnąć się mogli wszyscy Polacy, zdolni do noszenia broni, aby śpieszyć ojczyźnie z pomocą".

Żywiołowa manifestacja na cześć rządu polskiego i na cześć armii polskiej potwierdziła mocną i zdecydowaną postawę polskiego wychodztwa. Polska może w pełni liczyć na wszelką pomoc pracującego wychodztwa polskiego we Francji, które czeka tylko na rozkaz Naczelnego Wodza, Marszałka Śmigłego-Rydza, by stanąć warownym murem serc swoich przy Polsce.

Z ŻYCIA ROLNIKÓW POLSKICH WE FRANCJI

Nad czym obradowała Rada Główna Związku Osadników Polskich

Wykonując plan pracy uchwalony przez Walny Zjazd Delegatów Z. O. P. w r. 1938 i 1939, oraz obowiązki statutowe, Zarząd Główny przeprowadził następujące prace:

1. Zorganizowano i odbyto Walny Zjazd Delegatów Z. O. P. w Limoges dnia 19 2. 1939 roku.

2. Odbyto jedno posiedzenie Zarządu Głównego dnia 29 stycznia br.

3. Zakupiono odpowiednie książki i rozesłano do Okręgów celem zaprowadzenia jednolitej książkowości we wszystkich Kołach Z. O. P.

4. Dostarczono dla wszystkich prezesów Kół — broszurkę — „Praktyczny poradnik dla rolników polskich we Francji".

5. Opracowano zakres pracy praktykantów rejonowych.

6. Opracowano i odbito w większej ilości egzemplarzy wzory podań i wzory zbierania opinii do pożyczek z Banku P. K. O.

7. Dostarczono statuty Z. O. P. we Francji — wszystkim Kołom i Okręgom.

8. Zakupiono w Polsce wagon kartofli sadzeniaków dla członków Z. O. P. (4 odmiany Ackersegen, Bintie, Erly - Rose i Industrie).

9. Wnioski uchwalone przez Walny Zjazd wysłano do polskich Władz.

10. Rozpoczęto zbiórkę na sztandary Z. O. P. — wysłano do wszystkich Kół odpowiednie okólniki i listy na zbiórkę.

11. Organizowano wycieczkę do Polski, lecz z powodu niewielkiej ilości zgłoszeń, bo zaledwie 9 osób, Zarząd Główny zmuszony był wycieczkę odwołać.

12. W związku z wytworzoną krytyczną sytuacją w Europie napisano odpowiednią odezwę od Zarządu Głównego z wezwaniem do zbiórki na F. O. N. Do prezesów Kół Z. O. P. wysłano ponadto odpowiednie okólniki i listy na F. O. N. i przystąpiono eenergicznie do Zbiórki na F. O. N. Koła żywo zajęły się tą akcją, a niektóre zebrały dosyć ładne sumy np. Koło Lectoure na zebraniu z dn. 2. 4. rb. zebrało 740 fr. Zbiórka posuwa się naprzód. Sprawozdań od Kół Zarząd Główny jeszcze nie zebrał, gdyż akcja jeszcze nie jest skończona.

13. Przystąpiono do zakładania doświadczeń polowych przy Kołach, we wszystkich Okręgach.

14. Przystąpiono do opracowania szczegółowego wykazu członków Z. O. P. z podziałem na: właścicieli, dzierżawców, połowników i robotników, oraz do opracowania mapy z wszystkimi członkami Z. O. P.

15. Przystąpiono do spisu wszystkich Polaków właścicieli gospodarstw.

16. Komisja Pożyczkowa przy Z. O. P. przyznała pożyczki pięciu członkom Z. O. P. na ogólną sumę 7000 franków.

17. Spłacono pożyczki na ogólną sumę 6.116,35 franków.

18. Odbyto 2 Zjazdy Okręgowe Prezesów Kół: w Tuluzie 12. 3. 1939 r.; w Perigueux 26. 3. 1939 r.

19. Opracowano i wydano „Gospodarza Polskiego" za wszystkie 4 miesiące.

20. Poza tym prowadzono pracę biurową. W okresie sprawozdawczym załatwiono:

a) koresponcji przychodzącej 395; wychodzącej 527, razem 922; b) interesantów 252.

21. Wyjazdy na zebrania Kół, odwiedzanie gospodarstw itp.

22. Wydano instrukcje o zmianie starych książek członkowskich na nowe. Członkowie Z. O. P. posiadających książki członkowskie, które zostały całkowicie zapisane, co następuje po pięciu latach członkostwa, książki, w których wszystkie miejsca na składki są zalepione znaczkami mogą zamienić te książki na nowe. Zamiana nastąpi w sekretariatach Okręgowych i Głównym Z. O. P.

Książki nowe otrzymają członkowie bezpłatnie o ile zwrócona będzie stara. Nowa książka otrzymuje ten sam numer co i stara, z wpisaną dokładną datą wstąpienia członka do Z. O. P.

23. Wprowadzono nowe znaczki członkowskie, koloru zielonego.

Przedyskutowano sprawę zmiany znaczków za opłaty członkowskie i zalecano zarządowi tę sprawę dokładnie przeprowadzić.

Po zapoznaniu się z zakresem pracy dla praktykantów, dłuższą dyskusję wywołała sprawa opieki

nad młodzieżą, która ukończyła szkołę ludową rolniczą w Polsce i związana z tym sprawa odbycia praktyki przy Z. O. P. Po dyskusji przyjęto punkt widzenia Zarządu Głównego i ustalono, iż należy robić nadal propozycje kandydatom na praktykantów, ale gdyby sami zgłosili się, to ich nie odrzucać.

Po dyskusji sprawozdanie z działalności za ostatni okres przyjęto do wiadomości, oraz wyrażono Zarządowi Głównemu podziękowanie za pracę dotychczasową.

Konkurs na bawełnę w Argentynie

Agronom Terytorium Missiones, Dr. Karol E. Kempski zawiadamia że „Junta Nacional del Algodón" postanowiła zorganizować pierwszy „KONKURS NA BAWEŁNĘ" by tym zachęcić do wprowadzenia systemu, rozpowszechnionego już w Stanach Zj. Am. Półn., gdzie koloniści nie sprzedają bawełny nie oczyszczanej, lecz oczyszczając ją swoim kosztem, sprzedają włókno i nasienie, czy ziarno, oddzielnie, zyskując tym lepsze ceny.

Warunki konkursu są:

1). W konkursie zorganizowanym przez Junta Nacional del Algodón, mogą brać udział wszyscy ralnicy z okolic gdzie się uprawia bawełnę.

2). Rolnicy chcąc brać udział w konkursie, będą musieli wypełnić specjalne podanie, którego blankiety będą mogli otrzymać w Agronomias Regionales, i Stacjach Doświadczalnych Junty Nacional del Algodón.

3) Wpis na konkurs będzie bezpłatny, jedynie wymagane będzie, że biorący udział w konkursie muszą być rolnikami i podporządkowanie się klauzuli poniższego regulaminu.

Uczestnicy będą obowiązani oczyszczać bawełnę swoim kosztem, pod kontrolą osób upoważnionych przez Junta Nacional del Algodón, i to, cały zbiór ze swej działki.

5). Z każdego „farda" włókna otrzymanego, weźmie się próbkę 150 gr. Próbki te brane będą w obecności osób upoważnionych przysłanych przez Agronoma Regionalnego. Wewnątrz każdej próbki umieszczona zostanie kartka oznaczająca „fardo" z którego została wzięta oraz właściciela tegoż.

6). Komisja naznaczona przez Juntę poklasyfikuje próbki orzekając ich jakość włókna, biorąc jako podstawę — stopień długości i wygląd.

7). Nagrody zostaną rozdzielone pomiędzy tych rolników k t ó r z y przedstawią próbki pięciu „fardos" najlepszych jakością i wyglądem włókna.

8). Zostały wyznaczone następujące premia (nagrody):

Jedna 1-sza premia 1000 pesów
Jedna 2-ga premia 500 pesów
Jedna 3-cia premia 250 pesów.

9). Zostanie wyznaczona jedna premia „zachęty" w każdej Agronomia Regional, rolnikowi, który przedstawi próbki pięciu fardów najlepszych zgodnie z jakością włókna tychże „fardos".

Rolnik który otrzymał którąkolwiek z premii wyznaczonych w art. 8-mym nie może żądać premii zachęty.

10). Każdy nagrodzony w Konkursię rolnik otrzyma kolekcję wydawnictwa Junta Nacional del Algodón (oprawioną).

Na wszelkie pytania o powyższym konkursie odpowiadają: każdy Agronom Regionala, Dyrektorzy Stacji Doświadczalnych, lub Junta Nacional del Algodón, Juncal 866, Buenos Aires.

Z CYKLU ARTYKUŁÓW INSTRUKCYJNYCH:

Jak założyć Kółko Rolnicze

Poszczególne środowiska polskie zagranicą w trosce o wyniki gospodarowania na wsi podejmują co raz większe wysiłki, zmierzające w kierunku podniesienia uprawy roli i osiągnięcia z niej jak największego dochodu.

Jasnym jest, że chcąc gospodarstwo swoje postawić na właściwym poziomie, trzeba być dla tej pracy odpowiednio przygotowanym praktycznie i teoretycznie.

Nic więc dziwnego, że w dążeniu do racjonalnego gospodarowania, mnożą się wypadki, kiedy rolnik wysyła swego syna czy córkę do odpowiedniej szkoły rolniczej, po ukończeniu której wyszkoleni absolwenci mogą niejedną dziedzinę pracy na roli rozwinąć i ku pożytkowi własnemu wzorowo ją prowadzić.

Istnieją jednak na wsi zagadnienia, które rozwijać należy przy współdziałaniu zespołu rolników, mających jeden cel i wspólny interes w prowadzeniu gospodarki rolnej.

W podobnych okolicznościach poważne korzyści oddać może mieszkańcom jednej wsi organizacja, mająca na celu rozwiązywanie zagadnień rolniczych w imię interesów wszystkich swych członków.

W Polsce i na wielu terenach zagranicznych istnieją podobne organizacje pod nazwą „Kółka Rolnicze".

Niewątpliwie wśród zainteresowanych, gdzie akcja ta nie została z różnych względów dotąd przeprzeprowadzona, może powstać pytanie: Jak założyć Kółko Rolnicze?

Oczywiście trudno tu wskazać metodę organizacyjną jedną dla wszystkich środowisk zagranicznych, bowiem w różnych warunkach bytowania przebywają nasi rodacy na obczyźnie. Postaramy się jednak wskazać zasadnicze prace, które przeprowadzić należy przy tworzeniu „Kółka Rolniczego".

Pierwszą pracą winno być zbadanie obowiązującego ustawodawstwa, które przewiduje powoływanie do życia organizacyj rolniczych. Równocześnie należy zbadać statuty istniejących w terenie stowarzyszeń zalegalizowanych, czy te uprawniają do stworzenia przy nich „organizacji rolniczej".

W pierwszym i drugim wypadku należy wykorzystać istniejące w terene warunki lokalne z tym nastawieniem, aby za wszelką cenę tak korzystna dla rolników organizacja mogła powstać.

Po zorjentowaniu się i ustaleniu jakie formy organizacyjne można nadać mającemu powstać Stowarzyszeniu należy rozpocząć akcję propagandową wśród rolników danej wsi. Wskazanym więc jest przeprowadzenie rozmów z poszczególnymi rolnikami, którym wskazać trzeba korzyści, jakie producenci otrzymują przez działalność w gromadzie.

W chwili zgrupowania niezbędnych materiałów (statut, bądź regulamin, projekt prac Kółka Rolniczego itp.) inicjatorzy zwołują zebranie organizacyjne Kółka z następującym porządkiem obrad:

1) zagajenie (wyjaśnienie celu zebrania),
2) wybór przewodniczącego zebrania i sekretarza,
3) omówienie znaczenia i zadania Kółka Rolniczego oraz potrzeby jego zorganizowania na wsi,
4) zapoznanie obecnych na zebraniu ze statutem, czy regulaminem i powzięcie uchwały o powołaniu Kółka Rolniczego,
5) ustalenie wysokości wpisowego i składek członkowskich,
6) podpisanie deklaracyj członkowskich i protokułu organizacyjnego (jeśli K. R. ma być samodzielnym towarzystwem, statut winien być podpisany przez członków organizatorów w obecności przedstawiciela władz miejscowych),
7) wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej Kółka.
8) wolne wnioski.

Jeśli zajdzie potrzeba rejestracji K. R., sprawą tą zajmie się Zarząd lub upoważnieni członkowie.

W związku z porządkiem obrad nadmienić należy, że każdy jego punkt winien być usprawiedliwiony i jasno obecnym wytłumaczony.

Jeśli chodzi o władze Kółka składają się one: z prezesa, wiceprezesa, sekretarza, skarbnika i jednego członka zarządu.

Komisja Rewizyjna — z przewodniczącego i 2 członków.

Władze Kółka wybiera się raz na rok na zebraniu ogólnym większością głosów.

Przebieg całego zebrania winien być opisany w protokule, który podpisuje przewodniczący i sekretarz.

Oto w ogólnych zarysach scharakteryzowaliśmy wstępne prace, jakie przeprowadzić należy przy organizowaniu Kółka Rolniczego.

Jak zwykle w każdej nowoorganizowanej pracy powstaje wiele trudności, jakie życie samo nastręcza, a które mimo wszystko pokonać należy, by osiągnąć nakreślony cel.

Niewątpliwie w związku z powyższą akcją w terenie, wyłonią się pewne zapytania, czy wątpliwości, — na temat których służyć będziemy zawsze wszelkimi wyjaśnieniami.

Ponieważ nie wyczerpaliśmy zagadnienia, w następnym numerze wrócimy do omówienia działalności Kółka Rolniczego, którego istnienie w każdej wsi ułatwi drobnym producentom pracę w gospodarstwie rolnym.

Ze Zjazdu Kolegium sędziowskiego Związku Polskich Tow. Hodowlanych we Francji

Dnia 19 marca 1939 roku w Hotelu Polskim w Lens odbył się roczny walny zjazd kolegium sędziowskiego przy P. T. G. H. we Francji. Obecnych na zjeździe było 21 sędziów i asystentów. Otwarcia zjazdu dokonał prezes związku kol. Dytfeld. Porządek obrad składał się z 8-miu punktów i porządek ten z małą poprawką przyjęto.

Przystąpiono do wyboru nowego zarządu na rok 1939, w skład którego wchodzą:

Przewodniczący kolegium, Wcześniak Antoni, zastępca Wójdowski, sekretarz Kamionowski Stefan, zastępca Idczak Jan.

W dalszym ciągu obradowano nad **rozszerzeniem wiedzy o hodowli.** W tym celu uzgodniono, że każdy okręg będzie urządzał co kwartał **wykłady i naukę praktyczną.**

Następnie rozpatrywano **regulamin** sędziowski i obradowano nad sprawą przyjęcia do Kolegium **5 sędziów ze Zjednoczenia P. T. H.**

W końcu prezes Dytfeld apelował do sędziów, aby swą pracę szczerze wykonywali i na tym porządek obrad się wyczerpał.

Wydawca: Światowy Związek Polaków z Zagranicy: Inż. J. Grabowski   Redaktor Wydawnictw Ś. Z. P. z Z.: Wł. Oszelda

Druk. „WIEK NOWY" Warszawa, ul. Nowe Miasto 1, tel. 11-33-05.